GELYKHEID, VRYHEID, BROEDERSCHAP.

Nº. 5. A°. 1800.

HAAGSCHE COURANT.

Vrydag den 10 January.

HET ZESDE JAAR DER BATAAFSCHE VRYHEID.

HONGARYE.

HERMANSTADT 13 Dec. De in Belgrado regeerende Pacha, die de belegering van die Vesting door *Paswan-Oglu* al meer en meer ziet naderen, heeft uit hoofde, dat hy vermeent op zyne onderhebbende Troupes niet genoeg staat te kunnen maken, aan de Ottomanische Porte geschreeven om uit het binnenste van het Ryk met eenige Troupes versterkt te worden. De Guarnizoenen van Adrianopolen en Larissa hebben van den Divan onmiddelyk na de bekomen tyding van de nieuwe rebellie van *Paswan*, bevel gekreegen, zich naar het veld te begeeven.

SPANJE.

MADRID 11 Dec. Ons Hof heeft aan de Oorloogende Mogendheden, zyne bemiddeling aangeboden, tot eenen algemeenen Vreede. Na een gehouden groote Raad in 't Paleis Escurial, zyn 'er onderscheide Couriers naar Weenen en Parys vertrokken. De Prins *de la Paz* schynt het thands met den Minister d'Urquijo eens te zyn, welke laatsten voor een Vriend der Fransche Republiek bekend staat.

Het gebrek aan Penningen blyft steeds aanhouden; de belastingen worden traag aangezuiverd en de Koninglyke Billetten, die men in de gemeene zamenleeving niet begeert aan te neemen, zyn verre beneden derzelver waarde.

HELVETISCH GEMEENEBEST.

BERN 27 Dec. De Directeur *Secretan* is heden naar Lausanne vertrokken. Dit vertrek en de ongesteldheid van den Directeur *Laharpe* geeven aanleiding tot de allerongerymdste geruchten. —

'Er heeft byna dagelyks eene vereeniging plaats, tusschen de Leden van den Raad die den meesten invloed hebben en de verlichtste zyn: 'er wordt over de gronden eener nieuwe Staatsregeling geraadpleegd: men verzekert dat zy dezelfde als die der Fransche zal zyn, uitgezonderd voor de Uitvoerende macht; deeze Staatsregeling zal een Constitutioneele Jury, twee Raaden, waarvan een tot het doen van voorstellen en een tot het sanctionneeren van wetten zullen dienen: de Uitvoerende Magt zal uit negen Leden bestaan.

De grooten Raad heeft in de Zitting van gisteren besloten, dat geene der magten van de Cantons door de Oostenrykers en Russen, als ontbonden kan beschouwd worden. De bepaaling van dit Grondbeginzel was noodzakelyk om de zaak van het provisioneel Gouvernement van Zurich te beslisschen. De Leden van hetzelve zyn steeds in hechtenis.

Men schryft van Korschach, op den oever van het Meir van Constanz, dat in weerwil van het ruw jaarsaisoen de Engelsche Admiraal *Williams* zeer werkzaam is om zyne Flotille te vermeerderen. Men gelooft, dat dezelve tegens het Voorjaar tot 60 Canonneerbooten zal gebragt worden.

Byna alle de troupes die tusschen de Thur en den Rhyn stonden, zyn tot het binnenste van Helvetien terug getrokken, uit hoofde der groote elende deezer Landschappen. De eenige hoop om de Neutraliteit te mogen verkrygen, wederhoud eene groote menigte Konstenaars om hunne nyverheid niet naar vreemde Landen over te brengen.

De Helvetische Republiek moet op nieuw eene Requisitie van 70,000 quintaalen Graanen voldoen.

Men schryft uit Sargans, dat den onderprefect *van Mels*, in deeze gemeente woonende, op bevel van den Chef de Bataillon Proyez van de 14de halve Brigade tot zynent aangehouden is; vervolgens wierd hy naar het Hoofdkwartier onder een escorte van 6 man overgebragt. Hy wierd wezenlyk zo door den Chef van het Bataillon, als door de escorte mishandeld. Men verzekert, dat deeze arrestatie slechts uit hoofde van een misverstand over een Logement plaats had. Men verwacht dat Helvetien aan hetzelve een genoegdoening zal ontvangen, voor den hoon die aan hetzelve in den persoon van een openbaar amptenaar geschied is.

Het Bewind heeft den Burger *Robert*, tot Minister der Financiën aangesteld. Het is een werkzaam Vaderlander, dien zederd verscheide Maanden, met iever den post van Commissaris van het Gouvernement by het Fransch leger bekleed.

— 28 Dec. Het schynt dat men door den eersten post zal kunnen aankondigen dat 'er eene omwenteling by ons volbragt is. Deeze zal zonder vreemden invloed plaats grypen; wy hebben zelfs zeer weinig Fransche troupen hier, de Generaal *Muller* is byna alleen aangekomen, en zelfs toen de eerste Kamer reeds twee provisioneele Commissiën had aangesteld, om een zwak Bewind zonder middelen, zonder vertrouwen te vervangen; een Bewind het welk door de omstandigheden was daargesteld en zelfs door lieden, die ons overheerschten, zonder met ons raad te pleegen.

De Senaat, zal volgens alle waarschynlykheid morgen dit Decreet sanctionneeren. Men kan in het algemeen voorzien, dat men lieden zal verkiezen, welke vrienden der Franschen en der Helvetische omwenteling, en geene Jacobynen, noch Aristocraaten zyn.

Het Uitvoerend Bewind, heeft, aan den Lieutenant-Generaal *le Courbe* commandeerende en Chef de Troupes in de Helvetische Republiek, een verplichtenden Brief geschreeven, waar in het deszelfs hoop te kennen geeft, dat deeze Veldheer alles zal bybrengen, om 't ongelukkig Helvetisch Gemeenebest van deszelfs vyanden te bevryden. De Generaal *le Courbe* heeft dezen Brief in minzame termen, den Franschen Veldheer eigen, beantwoord.

Het Bewind heeft de benaming van onze Consuls te Bordeaux en Marseille, uit hoofde dat thands de eerste Magistaatspersoonen der Fransche Republiek, dien naam draagen, in die van *Commissarissen der Commercieele betrekkingen* veranderd.

De Commissaris van 't Bewind in 't Wallisserland heeft de Ingezetenen in die streeken, by eene Proclamatie uitgenodigd, de wapenen neder te leggen.

GROOT-BRITTAGNE.

LONDEN 22 Dec. (*over Frankryk*) In het Dagblad de *Times* van den 10 December laatstl., leest men het volgende: „Wy vinden ons met leedweezen verplicht, het bericht omtrent de gegeeven bevelen aan *Suwarow* tot het terugtrekken zyner Troupes te bevestigen: zynde dit een heilloos uitwerkzel van de tusschen beide de Hoven van Petersburg, Weenen, en derzelver Generaals ontstaane geschillen. Schoon wy ons over deeze onaangenaame zaak niet opentlyker uitgedrukt hebben, was zulks echter door geene twyfeling veroorzaakt, — maar veeleer door het verdriet en den tegenzin, welke wy hadden om by een zo teder als ongelukkig onderwerp te volharden. Echter voeden wy nog, in weerwille van het vertrek des Russischen Legers en de klachten van den Veldmaarschalk *Suwarow*, waar van de Petersburgsche Hof-Courant tegens het Oostenryksch verraad, melding maakt, de hoop om de zaaken door eene zekere wending van den Britschen Minister. Geduurende den loop van deezen Winter, een gunstiger keer te zien neemen. Wy hebben daar te booven deezen troost, van in het zekere onderricht te zyn, dat op aandrang van onzen Minister *Wickham*, de Russische Generaal, het uitstel van zyn vertrek heeft ingewilligd, tot tyd en wyle dat hy nieuwe bevelen diesaangaande zal hebben ontvangen."

De Groot Commandeur van Maltha is te Yarmouth aangekomen, en zal alhier de Winter doorbrengen.

De Expeditie naar het vaste Land, welke op nieuw beraamd wordt, en het onderwerp van allegesprekken uitmaakt, zal waarschynlyk in 't Voorjaar plaats grypen.

Deezer dagen heeft de Heer *Pitt* den Hertog van *Artois* bezocht, waar by zy eene zeer lange conferencie met elkander hielden. —

Depêches van de fransche Kusten aangekomen, hebben tot eene geheime bykomst van onderscheide Ministers aanleiding gegeeven, men spreekt algemeen van sterke hulp, welke aan de Chouans zal worden gezonden.

Napper-Tandy heeft vryheid bekomen om zynen Zoon in de gevangenis van Kilmainham te spreeken.

Onze Dagbladen vellen beurtlings hun oordeel over 't ontwerp der nieuwe Fransche Staatsregeling, over de Consuls *Buonaparte* en *Sieyes*. Onze Ministers, zeggen zy, begeeren een tydstip van 8 Jaaren om over de bestendigheid der nieuwe Fransche Constitutie te kunnen oordeelen, en om de waarde van 't Gouvernement waar mede men Vreede zal maaken, te leeren kennen.

De Heer *Thomas Hardy*, eerste Capitain van Lord *Nelson* is met depêches van dezen Vlootvoogd by de Admiraliteit aangekomen.

De Vaartuigen *Elemora* van Cork, *Charlotta* en *Orion* van Chichester, zyn door de Fransche Kaper *le Bougainville* Capitein *Dupont* en *Mercury* van Liverpool naar Londen bestemd door eenen anderen Kaper, dierzelfde Natie genomen.

Door een zeker toeval is het O. I. Compagnie-Schip *Royal-Charlotte* in de lucht gesprongen.

Op de hoogte van Vera-Cruz is de *Bellona* met eenen Franschen Kaper ongeveer vier uuren slaags geweest, en bekwam by deeze gelegenheid 4 dooden en 10 gekwetsten, waar onder zich de Capitein bevond.

Door eenen Krygs-raad, is de Capitein van 't op de Hollandsche Kusten vergaan Linie-Schip *Nassau*, uit 's Koningsdienst gedimitteerd.

Door eenen stormwind is de *Abercrombie* een Oost-Indisch-schip, vergaan.

Met Brieven uit Bombay heeft men, dat de *Léopard*, gecommandeerd wordende door de Vice-Admiraal *Blankett*, en de *Centurion* onder 't commando van den Capitain *Rainier* van 't Eiland Perrinn, waar zy op hunnen terugtogt van Moka waren geankerd, onder zeil gegaan; by hun vertrek had men nog geen water op dat Eiland gevonden.

Volgens eene opgave in eenige onzer Nieuwspapieren geplaatst, bestaat de Deensche Marine in 2,694 schepen en 21,688 Man, zo dat geduurende den Oorlog het Zeeweezen van Denemarken, het meest van alle de Zeemogendheden aangegroeid is.

Extract uit de Courier de Londres, 15 Dec 1799.

De geheele *Garde Robe* van *Tippo Sultan*, staat eerstdaags verdeeld te worden onder de tegenswoordige bezitters zyner Staaten. — Zyn *Slaapmutz* alleen word bewaard voor den *Stadhouder*.

FRANSCH GEMEENEBEST.

PARYS 4 Jan. De Zittingen van het Tribunaat en 't Wetgevend Ligchaam van den 12 en 13 Nivose hebben niets van aanbelang opgeleverd, terwyl 'er niets aan de orde was.

Onze wetenschappen en fraaye Letteren, hebben dezer dagen drie gevoelige slagen geleden, behalven 't reeds aangekondigd verlies van den beroemden *Marmontel*; zyn de doorluchtige *Daubenton*, op den zelfden dag, dat hy voor de eerstemaal in den Senaat verscheen, door eene beroerte aangevallen, en de geleerde *Montucla*, auteur van 't Mathematisch werk te Versailles overleeden. De eerstgemelde, zal naar men verzekert in den Tuin der Planten aan den voet van het Standbeeld van den Natuurkundigen *Linnæus*, of volgens anderen naast de overblyfzelen van *Buffon* begraaven worden.

De Burger *Lesseps*, gewezen Tolk van de Republiek te Marocco is door den eersten Consul, provisioneel met de werkzaamheden aan den post van Cancelier te Cadix verknocht, benoemd.

By een Besluit van de Consuls is de deportatie van 27 dagbladschryvers, opgeheven, en aan alle deeze Lieden vryheid verleend om naar hunne woonplaatsen terug te keeren.

De Minister van Politie gaf dezer dagen aan den eersten Consul, twee schotschriften over welke by een Boekverkoper werden uitgegeeven, het eene ten titel voerende, *Almanach der misnoegden*, aan 't hoofd van 't andere las men de volgende inscriptie: *Manebunt morientis vestigia libertatis.* (*Slechts het voetspoor van de stervende Vryheid zal 'er overblyven.*) De eerste Consul nam de beide Brochures en dezelve in 't vuur werpende zeide hy: *zie daar hoe veel werks ik 'er van maake.*

Er zyn dezer dagen te Marseille aangekomen 74 kisten met Archives, door de Franschen, ten tyde dat zy Venetiën, als een gevolg van 't Tractaat van Campo-Formio, ontruimden medegenomen; dit transport van onderwerpen, alle de wetenschappen betreffende, zal eerstdaags herwaards gevoerd worden. Voor eenige dagen is *Duroc* alhier uit Berlyn terug gekomen, terwyl *Beurnonville* bereids derwaards is vertrokken. De Engelsche Nieuwspapieren zyn niet gestigt over deeze zending, daar hy, voegen dezelve 'er by, een welgemaakt en

(*Vervolg op de kant van deeze bladzyde.*)

zeer galant Man is.

De Baron *de Dreyer*, alhier residerende in hoedanigheid van Minister van het Hof van Denemarken, is naar Coppenhaagen opontboden, ten einde aldaar het Ministerie over de in- en uitgaande Rechten der Oost-Indische Compagnie te aanvaarden. Deeze Man, een der oudste Diplomaaten van Europa, geniet zo in zyn Vaderland, als in alle andere Landen, waar hy zich tot dus verre ophieldt, de hoogste achting van de aanzienlykste Lieden.

'Er zyn alhier brieven aangekomen van een Franschman die Ooggetuigen der nieuwe Revolutie te Napels geweest is.

Aan boord van de in onze onderscheide Havens liggende Schepen, is de Constitutie, volgens de deswegens by den Minister van de Marine ingekomene berichten, met gretigheid aangenomen.

Tot een Nieuwjaars geschenk zyn door eenen Suikerbakker alhier Suikere Medailles gemaakt, van de grootte van een dubbelde Louis d'Or, aan den eenen kant van dezelven stondt *Buonaparte* en aan de andere zyde *Verlosser der Franschen*. Dezen werden aan onze Schoonen ten geschenke gegeeven, met gretigheid ontvangen, bezichtigd en opgegeeten. —

Thands wordt de nieuwe Staatsregeling in dichtmaat op Muzick-Nooten gesteld, alomme tegens twee stuivers verkocht, de Franschman koopt dit met eene groote drift, aan hun die deze zangbaare Staatsregeling te koop veilen, af; en alle Gezelschappen, Koffyhuizen enz. weêrgalmen van deze zo veele vreugde verschaffende Constitutie.

De naam van den eerste Consul wordt dus opgegeeten, en de Staatsregeling op onderscheide bekende wyzen, met Consulaat, Senaat en Tribunaat gezongen.

De Kaper *l'Imprenable* van Duinkerken, heeft genomen en naar Ostende opgezonden, het Engelsch Driemastschip *Duncombe*, Capitein *Horwood* van 350 Tonnen, geladen met Tarwe en van Dantzig naar Londen bestemd. — De Kaper *l'Egyptien* van Cherbourg heeft de Brik *le Delight* van New-York, beladen met Suiker, Koffy en Taback, en van Falmouth naar Darmouth bestemd te Peros opgebragt. De Kaper *la Laure* van Port Malo heeft insgelyks te Peros opgebragt, de *Rodolphe Frederic* van 12 stukken, met Suiker, Koffy en Katoen gelaaden en van Boston naar Londen bestemd.

De Tiers Consolidés zyn heden 20 francs en 13 centimes; de rente provisoire 11, 63, bons 1, 2.

PARYS 5 Jan. Gisteren heeft de plechtige begraafnis van den beroemden *Daubenton* (*zie hier boven*) plaats gehad. De trein vertrok 's middags van het Museum, bestaande in het Bestuur van 't Museum, eenige Geconstitueerde Machten, geletterde Lieden werden beurtelings door Eskadrons Cavallerie en andere militaire detachementen afgewisseld, ter plaatse, waar het lyk ter aarde besteld werd, gekomen zynde, scheidde zich de trein in twee ryen. Op het einde van deeze schaare, bevondt zich eene tombe met Bloemen en Cypres takken omhangen, terwyl op eene daarby zich bevindende Colom, het borstbeeld van den Overledene geplaatst was. De Burger *Lacepede* sprak met eene eenvoudige welspreekenheid, eene fraaye Lykreden uit.

Een alhier aangekomen Brief van den Archipel kondigt aan, dat de Turken met den Generaal *Kleber* een Verdrag hebben aangegaan, als een gevolg van hetwelk de Dardanelle voor de Russische Schepen zoude gesloten en geene Troepes meer naar Egypten gezonden worden. Zulk een verdrag, zo het al geen herschenschim is, aan deszelfs aanweezen geloof te slaan, zoude de krim in gevaar stellen.

By een Besluit van de Consuls van heden, is het voor eenigen tyd op de zich in de onderscheide havens bevindende Schepen; gelegd Embargo, opgeheven.

Onder eenige andere niet belangryke Besluiten van de Consuls, van dien zelfden dag, bevindt zich een van aanbelang, waarby het Corps Voerlieden geheecht aan het transport der trein Artillerie, georganiseerd wordt, met bepaling van deszelfs sterkte, soldy en het getal Officieren.

De Kaper *l'Imprenable* van Boulogne, Capitein *Sparanck* heeft genomen en te Ostende opgebragt het Engelsch Driemastschip, van 300 tonnen *the Ruffalo* gelaaden met Steenkolen, en van New-Castle naar Hamburg gedestineerd.

BREST 27 Dec. Eergisteren avond ten 8 uuren, werd 'er alhier allarm geslagen, het geen ons op het onverwagst verontrustte: Door de onvoorzichtigheid van een der Wakers, die een Zak met Kruiten by een Doofpot had geplaatst, was 'er brand in de Haven ontstaan; gelukkig is slechts een oude Barak de prooi der vlammen geworden. Dan een ander geval, het welk dienzelfde avond voorviel, heeft een grooter schrik gebaard: De Eigenaar van een Huis in de groote Straat alhier, hoorde eensklaps een slag in zynen Kelder, als dat van

(*Vervolg op de 2de Bladz.*)

een Pistoolschoot; hy liep derwaarts en zag damp uit dezelve komen, ontdekkende voords een Zak met bepekte Lappen en andere Brandstoffen in den Kelder, welke in den vlam stond; de spoedig in het werk gestelde hulp kwam de gevolgen van dit onheil voor. Het Departementaal Bestuur en de overige Geconstitueerde Machten waren gisteren den geheelen dag vergaderd; en men hoopt de misdadigen te ontdekken.

Bourdeaux 30 Dec. Een op eergisteren alhier aangekomen Parlementaire van Boston, bevestigde de gelukkige tyding, dat de Americaanen met de vreedzaamste gevoelens jegens de Fransche Republiek bezield zyn.

De geele Koorts richtte by aanhoudenheid te New-Yorck en Philadelphia de grootste verwoestingen aan, slechts eene tamelyke koude, welke men thands in Europa in overmate geniet, zoude de Inwooners van Noord-America van deezen ramp bevryden.

Calais 1 Jan. Gisteren is alhier van Parys een Courier aangekomen, met belangryke depêches naar Engeland bestemd. Slechts vyf dagen mogt hy, volgens zyn gezegde, op antwoord van 't Britsch Gouvernement wagten. Hy is 's namiddags ten 2 uuren van hier vertrokken.

Straatsburg 1 Jan. Het Proces van de in de zaak van *Pichegru* ingewikkelde Persoonen, is op nieuw 14 dagen

(*Vervolg op de kant van deeze Blaaz.*)

uitgesteld. Als een blyk dat de beschuldigingen tegens deeze Lieden niet zeer grievend moeten zyn, strekt dit, dat zy voor 't grootste gedeelte, onder behoorlyke cautie, in vryheid gesteld zyn.

Naar het schynt zal de linker vleugel des Rhyn-Legers door eenige Troupes van de rechter vleugel versterkt worden; — reeds zyn 'er twee halve Brigades van dezelve alhier aangekomen. —

Het groot Hoofdkwartier van de Rhyn-Armée is van Zurich naar Colmar verplaatst, alwaar het zelve provisioneel zal blyven, daar het aldaar meest in 't centrum van de Troupes, die dit Leger uitmaaken, gelegen is.

De Generaal *Moreau* is in de Nacht tusschen den 27 en 28 December te Bazel aangekomen; na slechts eenige uuren vertoevens, is hy van die Stad naar 't binnenste van Zwitserland vertrokken.

De Generaal *Montrichard* is alhier van Parys aangekomen en zal over een gedeelte van 't Rhyn-Leger, 't bevel voeren. Het Fort Kehl, wordt ten sterkste met Beschuit geprovianteerd.

BATAAFSCH GEMEENEBEST.

Gouda 1 Jan. De milddadigheid is met recht altyd aangemerkt als de hoofddeugd dezer Natie. Zo dikwils wy bezogt zyn geweest met algemeene rampen, heeft een ieder zich bevlytigd, om naar omstandigheden tot het herstel mede te werken. — Toen het Wetgeevend Ligchaam eene generaale uitnodiging deed, om onze Troupes van Jassen en Hembden te voorzien, haaste zich ook de Burgery van Woerden om haar aandeel daar in te dragen, en gaf blymoedig — *twee Jassen en vier Hembden.* —

Hage 9 Jan. Zitting der Eerste Kamer van 't Vertegenwoordigend Ligchaam van Woensdag den 8ste.

Het ten half elf uuren begonnen Committé Generaal, omstreeks 12 uuren geëindigd zynde, werdt de openbaare Zitting geopend, wordende na de resumtie der Notulen in deliberatie gebragt, het Rapport van de Burgers Representanten *van Royen* en verdere Gecommitteerden, ter examen van eenen voordragt van het Uitvoerend Bewind, tendeerende tot het intrekken en buiten effect stellen van het decreet der voormalige Nationaale Vergadering van den 15 Juny 1797, waar by het betaalen van 's Lands inkoomende Rechten, op de intevoerene Remont-Paarden voor de Bataafsche Cavallerie was vrygesteld. — En wordt conform dit Rapport besloten, en mitsdien den invoer der voorsz. Remont-Paarden, ten einde alle misbruik in dezen voortekomen, aan de gewoone inkomende rechten onderworpen

Na het leezen van eenige stukken doet *Pompe van Meerdervoort* Rapport namens de Commissie in wier handen was gesteld eene Missive van 't uitvoerend Bewind, houdende declinatoir advis op de Requeste van den Burger *Palmhof* c. s., te Amsterdam, behelzende derzelver bezwaaren omtrent de wyze, waar op het mobiel Burger-Corps, was zamengesteld; — adviseerende de Commissie om de bezwaaren van de Requestranten en het daar op gevolgd verzoek, uit hoofde van de gelukkige keer van zaaken na dien tyd voorgevallen, te houden voor vervallen; waar toe de vergadering concludeert.

Tweede Kamer.

Geleezen zynde een onverwyld Besluit der eerste kamer, waar by aan de Hove van Justitie over 't voormalig Holland en Zeeland, voor de extraördinaire kosten van de Justitie, eene somma van *f* 8,000 boven de reeds ten dien einde door de eerste Kamer toegestaane somma van *f* 48,000, wordt geaccordeerd; — en het zelve gesteld in handen van *Lixthorst* c. s. om consideratiën en advis.

Ploos van Amstel rapporteert, op drie onderscheide Besluiten der eerste Kamer, waar by aan eenige Kooplieden te Amsterdam, wordt geaccordeerd permissie tot het doen slaan en uitvoeren van Hollandsche Ducaaten naar Hamburg of Berlyn, adviseerende, uit hoofde dat niet consteerde, dat de vreemde Muntmaterisalen hier toe bevorens was ingevoerd, tot het niet bekrachtigen van dit Besluit. — En wordt na eenige discussien gedecideerd, dit Rapport te doen drukken, en drie dagen na de distributie aan de orde te stellen.

Converteerende de Vergadering zich voords in een Committé Generaal.

De Zitting der beide Kamers van heden, niets van eenig dringend belang opgeleverd hebbende, zullen wy dezelve in onze Saturdagsche Courant mededeelen.

Gedrukt by JOHANNES DE GROOT en ZOONEN.